Det går bedre med barna som overlever kreft

Behandlingen av barnekreft er blitt endret for å unngå livstruende senkomplikasjoner.

Hvordan går det med barn som overlever kreft? En kohortstudie med nesten 35 000 barn som hadde overlevd kreft viser at mer skånsomme behandlingsregimer gir mindre senkomplikasjoner og økt langtidsoverlev-

else (1). Studien omfattet barn som hadde overlevd kreft i minst fem år, og de ble fulgt i median 21 år.

Det gikk bedre med barna som startet behandling i 1980-årene enn med dem som star-

tet behandling i 1970-årene. Aller best gikk det med barna som startet behandling i 1990-årene. I løpet av perioden gikk dødeligheten av alle årsaker ned fra 12 % til 6 %. Det var nedgang både i dødelighet som følge av kreftresidiv og nedgang i dødelighet av senkomplikasjoner til behandling. Spesielt hadde redusert bruk av kranial stråling for akutt lymfoblastisk leukemi, redusert stråling mot abdomen ved Wilms' tumor og redusert bruk av antracykliner en positiv effekt på dødeligheten av senkomplikasjoner.

– Denne studien bekrefter funn ved flere tidligere studier, sier Dorota Wójcik som er seksjonsoverlege ved Barneklubben på Haukeland universitetssykehus. – Studien har et stort frafall, der nesten en tredel av barna falt ut i løpet av oppfølgingsperioden. Dette er et kjent problem ved populasjonsstudier i USA. Helsesystemet gjør oppfølging vanskelig. I de nordiske landene har man derimot svært gode registre, og frafallsprosenten er ofte nær null. Etter et norsk initiativ ble det startet en nordisk kohortstudie om barnekreft for 25 år siden, og studien er ennå ikke avsluttet, sier Wójcik.

Martine Rostadmo
Tidsskriftet

Litteratur

1. Armstrong GT, Chen Y, Yasui Y et al. Reduction in late mortality among 5-year survivors of childhood cancer. *N Engl J Med* 2016; 374: 833–42.

Illustrasjonsfoto: Tobias Hase/NTB scanpix

Fortsatt mannsdominans i medisinsk forskning

Kvinner er fremdeles underrepresentert blant førsteforfattere av vitenskapelige originalartikler publisert i ledende medisinske tidsskrifter.

Medisinstudiene har nå en overvekt av kvinner, og flere kvinner enn menn tar medisinsk doktorgrad (1). Men hvordan ser kjønnsbalansen ut i medisinsk forskningspublisering?

I en ny studie som er publisert i tidsskriftet *BMJ* har man undersøkt kjønnsfordelingen blant førsteforfatterne av alle originalartikler i seks medisinske prestisjetidsskrifter i perioden 1994–2014 (2). Av 3 758 identifiserte artikler hadde 34 % kvinnelig førsteforfatter. Den kvinnelige andelen steg fra 28 % i 1994–98 til 38 % i 2009–14. *BMJ* og *New*

England Journal of Medicine (NEJM) skilte seg ut ved at kvinneandelen ikke steg like mye som i de andre tidsskriftene, og at andelen flatet ut de siste årene. Etter justering for ulike variabler kom likevel *BMJ* best ut ved at sannsynligheten for kvinnelig førsteforfatter var størst ved publisering der og dårligst i *NEJM*. Forfatterne konkluderer med at andelen kvinnelige førsteforfattere har steget de siste 20 årene, men at tendensen til dels har flatet ut, til dels gått tilbake de siste årene.

– Det har vært en stor økning i antallet kvinnelige leger innen mange fagområder, også innen akademia, sier Berit Schei, som er professor i samfunnsmedisin ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. – Resultatene i denne studien er antagelig overførbare til norske forhold.

– En svakhet ved studien er at den ikke sier om førsteforfatter er avhengig av kvinneandelen generelt i forfattergruppen, siden

resultatene kun var justert for antall medforfattere, sier Schei. – Et annet interessant funn i studien er at tidsskrifter med kvinnelige redaktører har høyere andel kvinner som førsteforfattere. Forfatternes konklusjon er jeg helt enig i, nemlig at det fortsatt er grunn til å rette stor oppmerksomhet mot kvinners underrepresentasjon innen akademia. At utviklingen ser ut til å flate ut gir grunn til ettertanke, avslutter Schei.

Kjetil Slagstad
Tidsskriftet

Litteratur

1. Sjøberg J. Nå tar flest kvinner doktorgrad. *Aftenposten*. 4.3. 2015. www.aftenposten.no/okonomi/Na-tar-flest-kvinner-doktorgrad-7924179.html [5.4.2016].
2. Filardo G, da Graca B, Sass DM et al. Trends and comparison of female first authorship in high impact medical journals: observational study (1994–2014). *BMJ* 2016; 352: i847.